

Randers Kommune
Laksetorvet
8900 Randers C

Dato: 27-06-2017

Henvendelse fra (navn udeladt) om vederlag til 2. viceborgmester – kommunens sagsnr. 00.07.00-K00-82-14

Ankestyrelsen

(Navn udeladt) har den 12. april 2014 og 30. marts 2015 rettet henvendelse til Statsforvaltningen.

7998 Statsservice

(Navn udeladt) har anmodet Statsforvaltningen om at tage stilling til, om Randers Kommune har handlet i strid med lovgivningen ved at yde vederlag til 2. næstformand for kommunalbestyrelsen i forbindelse med formandens og næstformandens sommerferier.

Sagsnummer.: 2014 - 209809

SAGSBEHANDLER:

Christina Themsen

Tilsynet med kommunerne varetages fra 1. april 2017 af Ankestyrelsen, jf. kommunestyrelseslovens § 47, stk. 1.

Telefon: 3341 1200

EAN-Nr. 5798000354821

skriv til os via ast@ast.dk

www.ast.dk

Resumé

Byrådet i Randers Kommune har i perioden 2007-2015 hvert år besluttet at yde et vederlag til 2. viceborgmesteren på 2/52 af borgmestervederlaget for varetagelse af borgmesterens opgaver i to uger under dennes og 1. viceborgmesters ferie. Randers Kommune har oplyst at have ydet vederlaget til 2. viceborgmester i medfør af kommunestyrelseslovens § 34, stk. 4.

Der ses ikke i sagsfremstillingerne til de møder, hvor byrådet traf beslutning om vederlæggelse af 2. viceborgmesteren, at være redegjort nærmere for arbejdsbyrdens forventende omfang eller for, om borgmesterens fravær gjorde det nødvendigt, at 2. viceborgmester varetog alle borgmesterfunktioner i sommerferieperioden. Det ses ikke at fremgå af oplysningerne i sagen, at disse oplysninger har foreligget på anden vis og dermed har været inddraget ved byrådets beslutninger om at vederlægge 2. viceborgmesteren.

Det er på denne baggrund – og set i lyset af borgmesterens læserbrev af 14. marts 2014 - Ankestyrelsens opfattelse, at Randers Kommune ikke har sandsynliggjort, at beslutningerne om vederlæggelse af 2. viceborgmesteren er truffet inden for de rammer, som lovgivningen fastsætter.

Ankestyrelsen skal anmode byrådet i Randers Kommune om inden tre måneder at oplyse, hvordan man ved fremtidige beslutninger i medfør af kommunestyrelseslovens § 34, stk. 4, vil sikre, at der foretages en vurdering af de relevante oplysninger.

Ankestyrelsen skal beklage den lange sagsbehandlingstid.

Her følger en gennemgang af sagens baggrund og en nærmere begrundelse for Ankestyrelsens opfattelse.

Sagens baggrund

(Navn udeladt) har i sin henvendelse til Statsforvaltningen oplyst, at det i en årrække har været en fast praksis i Randers Kommune, at borgmesteren og 1. viceborgmester har koordineret sommerferie, således at de hvert år har holdt ferie samtidig i to uger. (Navn udeladt) har anført, at denne praksis har haft til formål at sikre, at 2. viceborgmester kunne vederlægges for at fungere som borgmester i to uger hvert år.

(Navn udeladt) har videre oplyst, at formålet med koordineringen af borgmesterens og 1. viceborgmesterens ferie ikke er fremgået af sagsfremstillingerne i dagsordenerne til de byrådsmøder, hvor byrådet har truffet beslutning om at yde vederlag til 2. viceborgmesteren.

(Navn udeladt) har desuden anført, at medlemmer af byrådet under byrådets drøftelser af sagen har oplyst, at vederlæggelsen ikke alene har til formål at dække 2. viceborgmesterens funktion som borgmester i to uger i sommerferien, men også at dække de opgaver, som 2. viceborgmesteren løser i løbet af året.

(Navn udeladt) har medsendt referater fra byrådsmøder og udskrifter af lydfiler fra byrådsmøder i perioden 2007-2015.

Byrådet i Randers Kommune behandlede på sit møde den 7. maj 2007 en sag om vederlag til 2. viceborgmester under borgmesterens sommerferie. Af referatet fra mødet fremgår bl.a. følgende:

"Resumé

Borgmesteren holder i 2007 sommerferie fra og med den 27. juni i uge 26 og til og med uge 30.

Det er aftalt at 2. viceborgmester fungerer som borgmester i perioden 27. juni – 10. juli 2007 begge dage incl., mens 1. viceborgmester fungerer som borgmester i den resterende del af borgmesterens sommerferie.

Byrådet skal godkende, at der ydes funktionsvederlag og dettes størrelse til 2. viceborgmester

Sagsfremstilling

Borgmesteren oplyser, at han i 2007 holder ferie fra og med den 27. juni i uge 26 og til og med uge 30. ugerne 26 – 30, samt at det er aftalt, at 2. viceborgmester (navn udeladt) fungerer som borgmester i perioden 27. juni – 10. juli (2 uger), mens 1. viceborgmester (navn udeladt) fungerer som borgmester i den resterende del af borgmesterens sommerferie.

1. viceborgmester kan ifølge styrelseslovgivningen ikke få funktionsvederlag, når funktionsperioden ikke overstiger 5 uger. Dette skyldes, at han som viceborgmester får fast vederlag på 10 % af borgmestervederlaget.

2. viceborgmester får derimod ikke fast vederlag som viceborgmester, og byrådet kan ifølge styrelseslovens § 34 stk. 4 beslutte, at han skal have vederlag for den periode, hvor han er fungerende borgmester som følge af, at såvel borgmesteren som 1. viceborgmester er fraværende. Ifølge styrelsesloven skal der ved fastsættelsen af vederlagets størrelse tages hensyn til arbejdsbyrdens omfang og varighed.

I den gamle Randers Kommune var det praksis, at 2. viceborgmester ved en funktionsperiode på 2 uger fik et funktionsvederlag svarende til 2/52 af det årlige borgmestervederlag.

...

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Der henvises til sagsfremstillingen

Indstilling

Borgmesteren indstiller til byrådet via økonomiudvalget

at der til 2. viceborgmester (navn udeladt) ydes et funktionsvederlag svarende til 2/52 af det årlige borgmestervederlag for varetagelse af borgmesterens opgaver i perioden 27. juni – 10. juli 2007.

Økonomiudvalgets beslutning den 30. april 2007, punkt 134:

Indstilles tiltrådt.

Afbud fra: (navn udeladt) og (navn udeladt)

Beslutning:

Tiltrådt.

30 stemte for.

1 undlod at stemme (navn udeladt)."

Byrådet i Randers Kommune traf i årene 2008-2015 tilsvarende beslutning om vederlag til 2. viceborgmesteren under borgmesterens og 1. viceborgmesterens sommerferie på baggrund af sagsfremstillinger, som var stort set enslydende med sagsfremstillingen fra mødet den 7. maj 2007.

Amtsavisen.dk bragte den 14. marts 2014 et læserbrev skrevet af borgmester (navn udeladt) med følgende ordlyd:

"Der har både i debatindlæg og på lederplads været skrevet om, at 2. viceborgmester skal have løn for at vikariere i sommerferien, og at dette skyldes, at 1. viceborgmester og borgmester ikke kan finde ud af at planlægge ferie. Det er en klar misforståelse. Og så er spørgsmålet alligevel ikke aktuelt i 2014.

Det er det ikke, fordi 2. viceborgmesteren modtager såkaldt eftervederlag efter otte år som borgmester. Dette vederlag gælder i 2014. Og i det tilfælde er man ikke berettiget til vederlag som 2. viceborgmester. Det er derfor en fejl, at sagen er forelagt byrådet i 2014. Det har administrationen beklaget overfor byrådet.

Men der er nu alligevel anledning til at rydde op i misforståelserne om ferie. For der er ikke tale om, at borgmester og viceborgmester ikke kan finde ud af at koordinere ferie. Så langt fra. Det handler om en fast praksis gennem de seneste 10-15 år. Det kræver lidt forklaring:

Generelt modtager 2. viceborgmesteren ikke vederlag for sit arbejde i løbet af året. Et arbejde, der indebærer for eksempel at deltage i arrangementer, holde taler, præsentere borgmesteren og meget mere.

Byrådet har til gengæld besluttet, at 2. viceborgmesteren får løn for at vikariere for borgmesteren i sommerferien. Dette arbejde, som borgmesteren ellers skulle udføre, udløser et vederlag på to ugers borgmesterløn. Det svarer til 30.000 kr.

...

Hvis der er stemning for det i byrådet, er vi åbne overfor, at vi fremadrettet og fra 2015 ændrer denne praksis og i stedet lader vederlag til 2. viceborgmesteren blive en del af vedtægterne for aflønning i forhold til de roller, man har i byrådsarbejdet. Der er i forvejen vedtægter for aflønning for opgaven som byrådsmedlem, udvalgsarbejde, udvalgsformænd, viceborgmester og borgmester.

I øvrigt følger kompensation til næstformændene i udvalgene samme praksis som den nuværende for 2. viceborgmesteren. Denne praksis kan fint tages op samtidig."

Randers Kommune har den 2. september 2014 sendt en udtalelse til Statsforvaltningen, hvoraf bl.a. følgende fremgår:

"I Randers Kommune har det i en længere årrække været praksis, at forelægge en sag for byrådet hvert år inden sommerferien om vederlag til 2. viceborgmester jfr. Styrelseslovens § 34, stk. 4.

Når forvaltningen får kendskab til borgmesterens ferieønsker har forvaltningen formidlet planlægning af ferien. Ferien placeres primært i juli måned af hensyn til den politiske mødekalender, og da borgmesterens fravær oftest har haft en varighed på 5 uger, har forvaltningen koordineret ferieplanlægningen med 1. og 2. viceborgmester til dækning af disse 5 uger.

Denne praksis ses af de af klager til tilsynet fremsendte bilag.

Byrådets beslutning af 10. marts 2014 effektueredes ikke, da forvaltningen efterfølgende blev opmærksom på, at styrelseslovens § 34, stk. 6 fandt anvendelse i den konkrete sag. Dette meddeltes byrådet den 13. marts 2014.

...

Det er borgmesteren og i sidste instans byrådet, der har kompetence til at vurdere, om borgmesterens fravær nødvendiggør at 1. eller 2. viceborgmester overtager borgmesterens funktioner i hans fravær. Denne vurdering må baseres på et konkret skøn, hvori kan indgå flerartede overvejelser om varigheden af fraværet, de opgaver der må påregnes skal udføres samt f.eks. behov i relation til om borgeren til enhver tid skal kunne komme i kontakt med enten borgmesteren eller en viceborgmester.

Praksis i Randers Kommune vedrørende vederlæggelse af 2. viceborgmester efter styrelseslovens § 34, stk. 4 har været, at forvaltningen har forberedt en sag for byrådet hvert år til byrådets beslutning om vederlæggelse af 2. viceborgmester for varetagelse af borgmesterfunktionen i en periode af dennes sommerferie.

Beslutning er således truffet fra gang til gang for en bestemt periode og et bestemt hverv (borgmesterfunktion). Den omstændighed, at der har været tale om, at sagen har været forelagt og vedtaget årligt i en længere årrække medfører ikke, at der kan siges at foreligge en generel ordning. Der foreligger således heller ikke en politisk vedtagelse om en generel vederlagsordning.

Størrelsen af vederlaget er fastsat af byrådet efter en konkret vurdering af arbejdsbyrdens omfang og varighed og har været fastsat til borgmestervederlaget forholdsmæssigt for perioden. Der er i lovbestemmelsen givet byrådet et skønsmæssigt råderum til vurdering af, hvilket vederlag der modsvarer arbejdets omfang og varighed.

I vejledning nr. 9 af 9. februar 2007 - citeret ovenfor - er der beskrevet eksempler på hensyn der kan indgå ved denne beslutning: "I vurderingsgrundlaget kan indgå arbejdsbyrdens omfang og varighed, herunder hvorvidt borgmesterens fravær nødvendiggør, at den fungerende borgmester varetager alle borgmesterfunktioner. Der kan endvidere tages hensyn til den vederlæggelse, som vedkommende i forvejen modtager fra kommunen."

Da viceborgmesteren er indtrådt i alle borgmesterfunktioner, er en forholdsmæssig andel af borgmesterens vederlag anset for et rimeligt vederlag for funktionen, hvilket ses at være i overensstemmelse med loven og bemærkningerne i vejledningen.

Byrådets beslutninger om vederlag er således truffet indenfor de rammer, som er fastsat i lovgivningen."

Ankestyrelsens kompetence

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. kommunestyrelseslovens § 48, stk. 1.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser, jf. kommunestyrelseslovens § 50.

Det falder uden for Ankestyrelsens beføjelser at tage stilling til kommunernes skønsudøvelse i det omfang, skønnet er udøvet inden for de rammer, lovgivningen sætter.

Ankestyrelsens udtalelse

Følgende fremgår af § 34 i kommunestyrelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 318 af 28. marts 2017):

"Regler om ydelse af vederlag, efterløn og pension til kommunalbestyrelsens formand, magistratsmedlemmer, jf. § 64, og de i § 64 a nævnte udvalgsformænd fastsættes af økonomi- og indenrigsministeren.

Stk. 2. Regler om ydelse af vederlag til kommunalbestyrelsens næstformand (næstformænd) fastsættes af økonomi- og indenrigsministeren.

Stk. 3. Et medlem, der i henhold til § 15, stk. 5, eller § 66 b, stk. 3, udpeges til at fungere som formand eller som magistratsmedlem, oppebærer i funktionsperioden vederlag efter regler fastsat i henhold til stk. 1. Den samme vederlæggelse ydes til et medlem af et stående udvalg, der overtager ledelsen af administrationen, jf. § 64 a, stk. 4.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan yde vederlag til et medlem, som uden for de i stk. 3 nævnte tilfælde varetager opgaver, som påhviler kommunalbestyrelsens formand eller et magistratsmedlem. Ved vederlagets fastsættelse skal der navnlig tages hensyn til arbejdsbyrdens omfang og varighed.

Stk. 5. En næstformand, der modtager vederlag i henhold til stk. 2, kan dog kun modtage vederlag i henhold til stk. 3 eller 4, såfremt den pågældende inden for et regnskabsår har varetaget formandens opgaver i mere end 5 uger.

Stk. 6. Modtager et medlem af kommunens kasse andre vederlag, honorarer, diæter eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, kan disse beløb sammen med de i stk. 2-4 omhandlede vederlag ikke inden for et regnskabsår overstige det vederlag, der tilkommer borgmesteren, jf. stk. 1."

Om bestemmelsen fremgår følgende af punkt 5.2. i Social- og Indenrigsministeriets vejledning nr. 9 af 9. februar 2007:

"Efter kommunalbestyrelsens bestemmelse kan der endvidere i henhold til § 34, stk. 4, i loven ydes vederlag til et medlem, som uden for de ovennævnte tilfælde varetager opgaver, der påhviler kommunalbestyrelsens formand.

I tilfælde, hvor en næstformand eller et andet medlem af kommunalbestyrelsen uden for de i bekendtgørelsens § 19, stk. 2, (lovens § 34, stk. 3) nævnte tilfælde fungerer i borgmesterens fravær, kan der kun ydes funktionsvederlag, når kommunalbestyrelsen træffer konkret beslutning herom, jf. lovens § 34, stk. 4.

Forarbejderne til bestemmelsen forudsætter, at bestemmelsen yderst sjældent kommer i anvendelse. Kommunalbestyrelsens beslutning om ydelse af vederlag i henhold til lovens § 34, stk. 4, skal træffes på grundlag af de konkrete forhold. Beslutning må derfor træffes fra gang til gang, f.eks. for en bestemt periode eller for bestemte hverv. Der kan ikke vedtages en generel ordning om vederlæggelse, f.eks. om nærmere angivet vederlag til viceborgmesteren hver gang, denne varetager borgmesterens opgaver.

Størrelsen af vederlaget efter lovens § 34, stk. 4, må fastsættes af kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering. I vurderingsgrundlaget kan indgå arbejdsbyrdens omfang og varighed, herunder hvorvidt borgmesterens fravær nødvendiggør, at den fungerende borgmester varetager alle borgmesterfunktioner. Der kan endvidere tages hensyn til den vederlæggelse, som vedkommende i forvejen modtager fra kommunen. Vederlaget efter § 34, stk. 4, skal således ikke nødvendigvis modsvare borgmestervederlaget."

Der henvises desuden til s. 276 i Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, Hans B. Thomsen m.fl., 2. udgave 2010, Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

I vederlagsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 1530 af 9. december 2016) er fastsat følgende vedrørende vederlag til 1. og 2. viceborgmester:

"§ 12. Kommunalbestyrelsen kan forud for og med virkning for mindst ét regnskabsår ad gangen træffe beslutning om, at kommunalbestyrelsens næstformand skal oppebære et vederlag på indtil 10 pct. af formandens vederlag. En nyvalgt kommunalbestyrelse kan dog i første kvartal af funktionsperioden træffe beslutning herom med virkning fra den 1. i måneden efter beslutningens vedtagelse. Er der valgt flere næstformænd for kommunalbestyrelsen, kan kommunalbestyrelsens beslutning efter 1. og 2. pkt. omfatte første og anden næstformand, der tilsammen kan tillægges vederlag på indtil 10 pct. af formandens vederlag.

Stk. 2. I Københavns Kommune kan Borgerrepræsentationens beslutninger efter stk. 1 omfatte første og anden næstformand, der hver kan tillægges vederlag på indtil 15 pct. af formandens vederlag.”

Ankestyrelsen har noteret sig, at byrådet i Randers Kommune i perioden 2007-2015 hvert år har besluttet at yde et vederlag til 2. viceborgmesteren på 2/52 af borgmestervederlaget for varetagelse af borgmesterens opgaver i to uger under dennes og 1. viceborgmesters ferie, og at der efter det oplyste er tale om videreførelse af en praksis i den tidligere Randers Kommune.

Randers Kommune har oplyst at have ydet vederlaget til 2. viceborgmester i medfør af kommunestyrelseslovens § 34, stk. 4.

Ankestyrelsen har videre noteret sig Randers Kommunes oplysning om, at størrelsen af vederlaget er fastsat af byrådet efter en konkret vurdering af arbejdsbyrdens omfang og varighed.

Der ses imidlertid ikke i sagsfremstillingerne til de møder, hvor byrådet traf beslutning om vederlæggelse af 2. viceborgmesteren, at være redegjort nærmere for arbejdsbyrdens forventende omfang eller for, om borgmesterens fravær gjorde det nødvendigt, at 2. viceborgmester varetog alle borgmesterfunktioner i sommerferieperioden. Det ses ikke at fremgå af oplysningerne i sagen, at disse oplysninger har foreligget på anden vis og dermed har været inddraget ved byrådets beslutninger om at vederlægge 2. viceborgmesteren.

I hovedparten af den periode, hvor Randers Kommune hvert år har truffet beslutning om at vederlægge 2. viceborgmesteren for at varetage borgmesterens opgaver i sommerferien, var der ikke hjemmel i vederlagsbekendtgørelsen til at yde et fast vederlag til 2. viceborgmester. Denne mulighed blev indført ved bekendtgørelse nr. 57 af 22. januar 2013, som ændrede bekendtgørelsens § 12, stk. 1, med ikrafttræden den 1. februar 2013.

Ankestyrelsen har noteret sig, at det af borgmesterens læserbrev i Amtsavisen.dk fremgår at 2. viceborgmesteren ikke har modtaget vederlag for sit arbejde i løbet af året med for eksempel at deltage i arrangementer og holde taler, og at byrådet til gengæld har besluttet at yde 2. viceborgmesteren vederlag for at vikariere for borgmesteren i sommerferien

Ankestyrelsen skal i denne forbindelse bemærke, at kommunestyrelseslovens § 34, stk. 4, ikke giver mulighed for at yde et funktionsvederlag til 2. viceborgmester som kompensation for varetagelsen af opgaver uden for den periode, hvor den pågældende måtte varetage borgmesterens opgaver. Vederlæggelse af 2. viceborgmester kan nu ske efter § 12, stk. 1, i vederlagsbekendtgørelsen.

Det er på denne baggrund – og set i lyset af borgmesterens læserbrev af 14. marts 2014 - Ankestyrelsens opfattelse, at Randers Kommune ikke har sandsynliggjort, at beslutningerne om vederlæggelse af 2. viceborgmesteren er truffet inden for de rammer, som lovgivningen fastsætter.

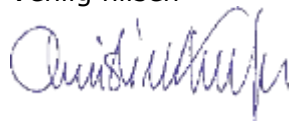
Ankestyrelsen skal anmode byrådet i Randers Kommune om inden tre måneder at oplyse, hvordan man ved fremtidige beslutninger i medfør af kommunestyrelseslovens § 34, stk. 4, vil sikre, at der foretages en vurdering af de relevante oplysninger.

Ankestyrelsen skal beklage den lange sagsbehandlingstid.

Ankestyrelsen har sendt en kopi af dette brev til (navn udeladt).

Udtalelsen vil blive offentliggjort på www.ast.dk i anonymiseret form.

Venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Christina Themsen', written in a cursive style.

Christina Themsen